

เข้าหน้าฝนต้องรู้ 4 โรคระบาดในสัตว์

รู้ก่อน รอดชีวิต !

เมื่อเข้าสู่ฤดูฝนอากาศเริ่มเย็นลงและมีความชื้นสูงขึ้น การเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศนี้เป็นสาเหตุทำให้โรคหลายชนิดสามารถแพร่ระบาดได้ง่ายและรวดเร็ว ดังนั้นเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์จึงจำเป็นต้องหมั่นระวังดูแลสุขภาพของสัตว์เลี้ยงให้ดี

โรคไข้สามวัน

เป็นโรคที่มักเกิดขึ้นในฤดูฝน เกิดจากติดเชื้อไวรัสที่ผ่านทางแมลงดูดเลือด ในโค กระบือสามารถติดเชื้อได้ทุกช่วงอายุ อัตราป่วยอาจสูงถึง 80% โรคนี้มีระยะฟักตัว 2-10 วัน

☛ ลักษณะอาการ

มีไข้สูง ชีพ เบื่ออาหาร มีน้ำมูก น้ำลายไหล น้ำนมลดจับพลัน พบกล้ามเนื้อสั่น ตัวแข็ง ขาแข็ง ไม่อยากลุกเดิน ระหว่างนี้ร่างกายจะอ่อนแอและเกิดโรคแทรกซ้อนได้ง่าย โดยทั่วไปภายหลังมีอาการประมาณ 3 วัน สัตว์จะเริ่มกลับมากินอาหารและลุกเดินได้ แต่หากป่วยรุนแรงกว่านี้อาจล้มนอนนานมากกว่า 1 อาทิตย์

☛ วิธีการป้องกันโรค

- ควรหมั่นให้ความสำคัญเกี่ยวกับการดูแลสัตว์เลี้ยงให้มีสุขภาพสมบูรณ์แข็งแรงอยู่เสมอ
- ป้องกันไม่ให้มีแมลงดูดเลือดในพื้นที่ที่เลี้ยง โดยสร้างมุ้งป้องกันแมลง เพื่อลดความเสี่ยงการติดโรคจากพาหะ
- จัดยาปฏิชีวนะหรือยาประเภทซัลฟาให้แก่สัตว์ เพื่อป้องกันโรคแทรกซ้อน

โรคปากและเท้าเปื่อย

โรคติดต่อแพร่กระจายอย่างรวดเร็วในสัตว์กบคู่ โดยเกิดจากเชื้อไวรัสหรือการกินอาหารหรือน้ำที่มีเชื้อโรคปนเปื้อนอยู่ มีอัตราการตายต่ำแต่ผลกระทบทางเศรษฐกิจสูงและรุนแรง เพราะต้องใช้เวลาในการฟื้นฟูสุขภาพเป็นเวลานาน

☛ ลักษณะอาการ

ความรุนแรงของโรคขึ้นอยู่กับความแข็งแรงของตัวสัตว์และปริมาณเชื้อโรค แต่อาการเบื้องต้นจะเริ่มตั้งแต่มีไข้ ชีพ น้ำลายไหล มีเม็ดตุ่มใสพอง เกิดขึ้นภายในปาก ลิ้น เหงือก เพดานปาก ข้างแก้ม ซอกกีบ ต่อมาเม็ดตุ่มจะแตกเป็นแผล สัตว์แสดงอาการขาเจ็บ เดินกะเผลก น้ำลายไหลมากขึ้น ไปจนถึงมีแผลในปากห่อหุ้มทั้งลิ้นและเท้า

☛ วิธีการป้องกันโรค

- งดการนำสัตว์เข้าเลี้ยงใหม่ที่ไม่ทราบแหล่งที่มา หรือในพื้นที่ที่มีโรคระบาด
- ห้ามยานพาหนะเข้าฟาร์ม โดยเฉพาะอย่างยิ่งรถที่มีการเข้าฟาร์มหลายแห่ง เช่น รถขนขี้วัว รถรับซื้อโค รถขนฟาง รถขนอาหาร เป็นต้น เพราะอาจจะมีเชื้อติดอุปมาจากรถได้
- เลือกซื้ออาหารจากแหล่งที่เชื่อถือได้ ว่าปราศจากโรคและมีการเก็บอาหารที่ได้มาตรฐาน
- หมั่นทำความสะอาดและทำลายเชื้อโรคที่โรงเรือนและอุปกรณ์ต่าง ๆ อยู่เสมอเพื่อลดการเกิดเชื้อโรค

โรคคอบวม

โดยโรคนี้จะเกิดจากการติดเชื้อแบคทีเรียหรือสัมผัสสิ่งคัดหลั่งที่มีเชื้อโรค (เช่น น้ำลาย น้ำมูก) ผ่านการกินน้ำหรืออาหารที่ปนเปื้อน นับเป็นโรคที่รุนแรงในโค กระบือ มากที่สุด หรือในสัตว์ที่ไม่เคยมีภูมิคุ้มกันโรคมามาก่อนสัตว์จะแสดงอาการป่วยรุนแรง และตายภายใน 24 ชั่วโมง

☛ ลักษณะอาการ

อาการเริ่มต้นสัตว์จะมีไข้สูงตั้งแต่ 40-41.1 องศาเซลเซียส น้ำมูกน้ำลายไหล มีการพองบวมน้ำใต้ผิวหนังบริเวณขากรรไกร คอหอย ลามไปยังช่วงล่างของคอและทรวงอก และสามารถพบบวมบริเวณขาหน้าบวม ร้ายแรงถึงขั้นหายใจลำบาก เนื่องจากทางเดินหายใจถูกกดจนเกือบมอด ถ้าแบบเรื้อรัง จะมีอาการเสียดื่งท้อง ท้องอืด อุจจาระมีมูกเลือดปน สัตว์จะตายภายใน 2-3 วัน

☛ วิธีการป้องกันโรค

- สัตว์ในฝูงทุกตัวต้องได้รับการฉีดวัคซีนเฮโมรายิกเซพติซีเมีย ปีละ 1 ครั้ง เป็นประจำเพื่อป้องกันการเกิดโรค
- เมื่อมีสัตว์ภายในคอกติดเชื้อและเสียชีวิต ควรทำลายซากสัตว์โดยการเผาหรือฝังลึกอย่างน้อย 1 เมตร จากผิวดินและรดน้ำยาฆ่าเชื้อหรือปูนขาว ที่สำคัญไม่ควรนำและไปบริโภคโดยเด็ดขาด

โรคทึบเน่า

เป็นโรคที่เกิดได้ทุกฤดู แต่จะพบมากในฤดูฝน สาเหตุมาจากการเลี้ยงในคอกที่ชื้นแฉะตลอดเวลา หรือคอกที่มีแอ่งโคลน มีก้อนหิน และก้อนกรวดปะปนอยู่ จึงจะทำให้กบคู่มักมีโรคทึบเน่า มีผลตามสันกีบและซอกกีบ โดยเชื้อแบคทีเรียจึงผ่านเข้าทางบาดแผล เกิดการอักเสบที่บริเวณกีบ โคที่เป็นโรคนี้จะมีน้ำสีดำ ๆ สดกกลิ่นเหม็นออกมาจากแผลปะปนในแปลงหญ้า พื้นคอก ที่อาศัยอยู่จนทำให้โรคแพร่ระบาดไปยังโคตัวอื่นได้

☛ ลักษณะอาการ

ส่วนมากโคจะแสดงอาการเจ็บขา เดินกะเผลก สันกีบและซอกกีบบวมแดง แผลเป็นรูและมีน้ำสีดำล้าไหลออกมากล้นเหม็นมาก มักพบในโคทุกอายุ แต่จะพบมากในโคที่มีอายุน้อยแล้วหรือแม่โคที่กำลังให้นม ส่งผลให้น้ำนมจะลดลงกว่าปกติอีกด้วย

☛ วิธีการป้องกันโรค

- เมื่อพบโคที่เป็นโรค ควรแยกโคที่แสดงอาการขาเจ็บออกจากฝูงทันที และรีบทำการรักษาที่เน่า
- ถ้าเป็นคอนกฤตควรทำความสะอาดด้วยน้ำยาฆ่าเชื้อปล่อยทิ้งไว้ให้พื้นคอกแห้งสนิท เพื่อลดการเกิดเชื้อโรคคางบนพื้น
- ถ้าพื้นคอกที่เป็นดินควรเก็บกวาดอุจจาระออกให้หมด อย่างปล่อยให้หมักหมม และพยายามทำให้พื้นคอกเรียบให้มากที่สุด เพื่อป้องกันการเกิดน้ำขัง โดยเฉพาะในฤดูฝน ที่สำคัญควรสังเกตสุขภาพของโค และดูแลให้แข็งแรงอยู่เสมอ

ที่มา สถาบันสุขภาพสัตว์แห่งชาติ

เรียบเรียงโดย ส่วนงานการเกษตร สำนักปลัด องค์การบริหารส่วนตำบลหนองแวง